

Posudek bakalářské práce

Autorka: Emma Kelly

Název práce: Environmentální emoce: Environmentální žal a ekologická úzkost

Rok: Praha 2021

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.

Autorka se ve své práci zabývá prožíváním environmentálních problémů z pohledu environmentální psychologie. Teoretická část se věnuje zakotvení environmentální psychologie, vlivům životního prostředí na zdraví a duševní pohodu člověka s akcentací problematiky životního prostředí v ČR. Dále se věnuje environmentálním emocím a stresu, existenční a emoční nepohodě (žalu, úzkosti, osamělosti, bezmoci, marnosti), environmentálním postojům a chování. V teoretické části rovněž předkládá výzkumy zaměřené na vybrané environmentální emoce a poněkud opomíjí dopady častých prožívání těchto emocí v rovině duševního zdraví, postojů, chování apod.

Teoretická část je psána srozumitelně, přehledně, s dostatečným zdrojem literatury. Trochu chybí hlubší ponor do projevů prožitků těchto emocí, exkurz do chování jedinců a skupin, kteří trpí environmentálními emocemi. Problematické je tudíž následné stanovení výzkumného problému, kde je nedostatečně popsáno, proč by lidé s vyšším vzděláním měli dosahovat jiného skóru v prožívání environmentálních emocí či proč by měli nebo neměli mít přehled a vztah k problematice životního prostředí.

V empirické části chybí lepší popis dotazníku, autorka píše o inspiracích, ale není zřejmé, zda z yalského dotazníku převzala všechny položky, případně které položky opomenula a proč. Chválím širší odpovědních škál a variant odpovědí, ale jasně odkázat, která položka je z kterého dotazníku je nutnost. Výběr vzorku je relevantní pro sondu, ale nikoliv pro „populaci“ a rozhodně není reprezentativní (!).

Výzkumný soubor tvořilo nakonec 203 osob, což je v pořádku, četnostní (čistě deskriptivní) zpracování není problém, ale autorka tím přichází o možnost zkoumat celou řadu vztahů mezi proměnnými. Prezentace výsledků je relevantní, ale nepřehledná, dlouhé popisy by asi hezky znázornila nějaká tabulka, která mohla detailní popisy přehledně dokumentovat (podobně jako je tomu u emocí) a autorka mohla zvýraznit a popsat zásadní trendy s ohledem na vybrané segmenty a kategorie (žena, muž, věk, vzdělání apod.).

V diskusi autorka hovoří o srovnávání mužů a žen, ale taková srovnání bez statistického testu nejsou relevantní, ačkoliv lze hovořit v rovině více – méně, nevíme, zda je rozdíl statisticky významný. Rovněž tvrzení v závěru „V případě pozitivních emocí bylo odpovědí o hodně méně, ale přece jenom se objevily pocity radosti, naděje i hrdosti. Tyto pozitivní emoce se však objevily pouze v případě, kdy v rámci otázky na viditelné změny v životním prostředí odpověděli účastníci pozitivně“ nemá oporu ve výsledcích. Diskuse je celkem pěkná a konečně nabízí nějaké výsledky a informace o tom, jak vlastně výzkum dopadl.

Celkově Emma předložila celkem zajímavou sondu do environmentálních emocí, ale zpracování dat a prezentace výsledků není ideální ani s ohledem na přehnaná zobecnění jejích zjištění. Jakoby měla příliš mnoho dat, se kterými se neví rady.

Práci hodnotím ale jako celkem pěknou, hodnotím ji stupněm velmi dobře.

V Praze dne 3.2.2021

Iva Poláčková Šolcová